

UNDERVISNINGS
MINISTERIET

Skriverprisen 2018

Troels Gollander

”Gør det let uden at lyve”

Af Bent Rasmussen (ansv.)
& Skriverprisudvalget

Fagbogsforfatteren Troels Gollander modtager Skriverprisen 2018 for sit store faglitterære forfatterskab. Skriverprisen på 25.000 kr. er ministeriets årlige pris til forfattere, der skriver læsevenligt. Prisen er opkaldt efter Esther Skriver, der i 1995 var den første prismodtager. Prisen har til formål at hædre en særlig bemærkelsesværdig indsats for den læsevenlige danske litteratur for børn, unge eller voksne.

Troels Gollander er nomineret for sine mange bidrag til Gyldendals fem fagbogsserier:

- ”De store fagbøger”
- ”Faktisk”
- ”Første Fakta”
- ”Fagfilur”
- ”De små fagbøger”

Sidstnævnte serie var Troels Gollander selv med til at starte for 25 år siden. En del af hans fagbøger er oversat til svensk.

Desuden har Troels Gollander skrevet natur/teknik-bøgerne ”Den levende verden” sammen med Peter Bering og Kim Conrad Pedersen. Det er et natur/tekniksystem til 3.-6. klasse. Til geografisystemet ”GLOBUS”, der består af 6 grundbøger, har Troels Gollander redigeret og skrevet to af bøgerne. I øjeblikket er han medforfatter på Gyldendals nye undervisningsmateriale til naturfag, Verdens naturfag.

Den høje kvalitet

Kendetegnende for hele det store forfatterskab er den høje kvalitet, Troels Gollander holder i sin formidling af meget forskellige emner til de forskellige målgrupper. Uanset om målgruppen er de alleryngste og nye læsere, eller læserne er mere rutinerede, skriver Troels Gollander præcist og ligetilt om stoffet. Der er en passende mængde informationer i de forskellige fagbogsserier, så alle læserne får ny viden på deres respektive niveauer. Kvaliteten af bøgernes layout er også høj. Der er valgt gode illustrationer, der virker indbydende, og

som gør det faglige indhold let at forstå. De fleste af serierne indeholder også indholdsfortegnelse, stikord, links og henvisning til mere læsning om

Medlemmer af Skriverprisudvalget:

Birgitte Reindel (formand)
Pædagogisk
LæringsCenterForening

Sarah Maria Haug Rasch
Danmarks Lærerforening

Kirsten Weile
Ordblinde/Dysleksiforeningen

Thomas Ais Christensen
Landsforeningen af
Læsepædagoger

Kaare Øster
Dansk Forfatterforening

emnet. Bøgerne i alle serierne læses flittigt på skolerne. Den lette faglitteratur er faktisk mange børns vej til at knække læsningens svære koder. Troels Gollander har med udgangspunkt i en grundig research og hensyntagen til begrebet faglig læsning og læseplaner udarbejdet fagbøger til alle niveauer lige fra skolestart til udskoling, og han har forstået at koble den analoge bog med digitale muligheder til brug i en tidssvarende, relevant og vedkommende undervisning, samtidig med, at udgivelserne blot kan læses af lyst og videbegær.

PIRANA

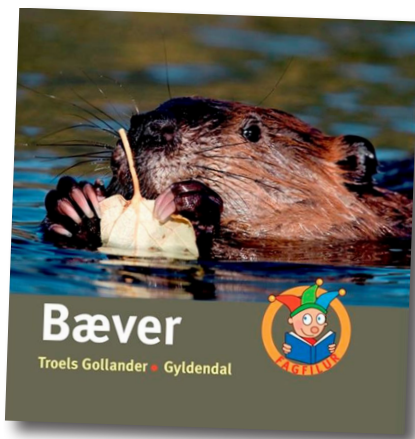
Troels Gollander har også skrevet en række supplerende hæfter til grundskolen på forlaget PIRANA (Gyldendal-ejet). Hæfterne har en klar faglig struktur og selvrettende opgaver og indeholder masser af sjov, kreativ og relevant træning.

Prismodtageren

Troels Gollander, født 1960, er uddannet lærer (1983) og har – som det fremgår ovenfor – et omfattende forfatterskab bag sig. Som mangeårig fagbogsforfatter har Troels Gollander været med til at præge mange tusinde elever i grundskolen med sine udgivelser, der omfatter talrige forskelligartede emner. Hans værker taler ikke ned til læseren, men inddrager læseren og formidler fagligt i øjenhøjde – hvad enten det er til en dreng på 5 år eller en pige på 15. De seneste 4-5 år har han skrevet på fuld tid. Troels Gollander modtog i 2001 Gyldendals Undervisningsmiddelpris.

Hvad satte dig i gang med at skrive faglitteratur?

”Allerede mens jeg gik på lærerseminariet begyndte jeg at skrive artikler til geografilærernes tidsskrift, Geografisk Orientering. Senere fik jeg tilbud om at skrive og redigere fag-

og skolebøger for Gyldendal. Det har jeg nu gjort i over 25 år.”

Hvorfor er det vigtigt med den lette faglitteratur til eleverne i skolen?

”Den lette faglitteratur er vigtig i forbindelse med den første læsning, og så giver faglitteraturen børn en fornemmelse af, at læsning kan bruges til noget – nemlig at erhverve viden.”

Hvorfor bliver den lette faglitteratur/faglitteraturen ofte oversat fx i forhold til anmeldelser?

”Litteratur til børn og unge bliver måske opfattet som mindre fin, men mange af os ved, at såkaldte børnebogsforfattere som Lewis Carroll, Astrid Lindgren og J.K. Rowling har haft enorm betydning. Det samme kan man absolut sige om vores egne H.C. Andersen, Ole Lund Kirkegaard og Bjarne Reuter. Men i øvrigt tænker jeg, at fagbøgerne har en fin plads som brugsbøger. Den nyeste forskning tyder på, at det taktile har en afgørende betydning i forbindelse med læseindlæring og

læring. Derfor håber jeg også, at der fortsat vil blive udgivet analoge, fysiske bøger trods digitaliseringen på skolerne og i vores samfund i et hele taget. Det har også vist sig, at det slet ikke er så let for børn og unge at søge viden på internettet. Man kan lidt polemisk sige, at det kræver stor viden at skaffe sig viden på nettet!”

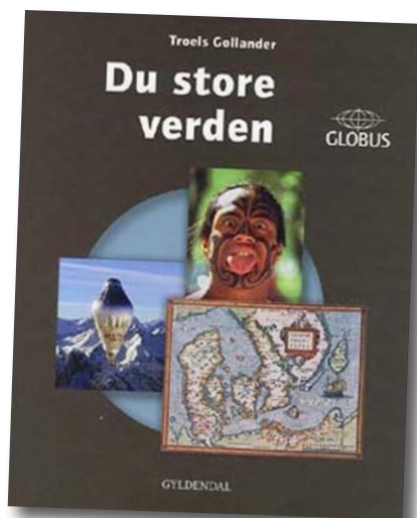
Hvad er det fascinerende for dig ved at skrive?

”Det fascinerende er at formidle et bestemt emne på en god, spændende og forståelig måde. I forbindelse med de lette fagbøger er det altid en udfordring at skrive i et godt og varieret sprog – selv når der skal tages hensyn til lix og let-tal. ”Mit motto er: Gør det let uden at lyve.”

Hvad driver dig?

”At gøre en forskel. Det er da en stor glæde at tænke på, at fagbøgerne bliver læst af børn og læst højt af voksne, forældre og bedsteforældre. Man ved jo, at de lette fagbøger er blandt de mest udlånte bøger på bibliotekerne.”

De øvrige nominerede værker

De øvrige nominerede værker:

- "Fuglemanden". Tekst: Sarah Engell. Illustrationer: Lilian Brøgger. Carlsen, 2018.
- "Sne" af Marie Duedahl. Straarup & Co., 2017

Sarah Engell

... er født 1979 og uddannet pædagog med meget mere, bl.a. dimitterede hun fra Forfat-

terskolen for Børnelitteratur i 2016. Hun har arbejdet i psykiatrien, som vaffelbager i Tivoli og som skildpaddevasker på en ø med 3 indbyggere og har haft øjenkontakt med en haj. Ud over at skrive bøger arbejder Sarah Engell som manuskriptkonsulent, foredragsholder og underviser i kreativ skrivning. Hun debuterede i 2009 med romanen "Hvis bare ...". Tidligere i år modtog Sarah Engell Blixenprisen, årets børne- og ungdomsudgivelse, for den vedkommende og velskrevne roman "Valget".

"Fuglemanden" er en tegneserie/graphic novel om Barbara, der har et normalt ungdomsliv med venner, byture og en spirende forelskelse, men pludselig går det galt. Bogen er – både i streg og tekst – uhyggelig, hård, barsk og mørk, men også smuk, lys og med en opfattelse af, at alting bliver bedre og nok skal gå. Yderst relevant i sit tema om unge med ondt i livet. Engell sætter ord på de rigtig tunge følelser, ligesom Brøgger sætter billede på tankerne og følelserne i den unge piges hoved.

Lilian Brøgger

... er født i 1950 på Fanø. Hun er uddannet fra Kunsthåndværkerskolen i 1972 og debuterede med illustrationerne til billedbogen "Der hvor Linda bor" i 1975. (Tekst: Bodil Bredsdorff) Lilian Brøgger har modtaget en lang række litteraturpriser: Børnebibliotekarernes Kulturpris, 1982. Kulturministeriets Illustratørpris, 1984 og 2010. Gyldendals Boglegat, 1985. Dansk Forfatterforenings Jubilæumspris, 1997. H.C. Andersen-legatet (Dansk Forfatterforening), 2002. Det gyldne æble på Illustratørbiennalen i Bratislava, 2005. Foreningen for Boghåndværks Ærespris, 2009. Årets Bogdesignpris, 2011. Frit-Fletprisen s.m. Louis Jensen, 2016.

Marie Duedahl

Marie Duedahl er født 1961 og skriver skønlitterære bøger inden for letlæsning, herunder

lydrette bøger til indskoling-en. Uanset hvor kort bogen er, er målet hver gang – i tæt samarbejde med illustratør – at etablere både handlingsplot og karakterskildring, så barnet introduceres til litteraturens grundelementer. Genren er realisme, ofte med et humoristisk tvist. (Straarup & Co.s hjemmeside)

"Sne" handler om den 15-årige Lulu, der har skiftet skole flere gange. Hun er en lonely rider, der ikke lukker andre ind i sit triste liv, men så møder hun pigen Sne, som er hendes absolutte modsætning. Men tør Lulu lukke nogen ind bag sin hårde facade? En roman om venskab, sorg, ensomhed og håb. Marie Duedahl er uddannet cand.mag. i nordisk sprog og litteraturhistorie fra Aarhus Universitet og arbejder til daglig som freelancejournalist.

